

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 14

QUYỂN THỨ 330

HỘI THỨ NHẤT

Phẩm

XẢO PHƯƠNG TIỆN

Thứ 50 - 3

Phật nói: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Nghĩa chẳng thể nói không tăng không giảm, Bồ thí Ba-la-mật-đa cũng không tăng không giảm; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng không tăng không giảm. Bốn niệm trụ cũng không tăng không giảm; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cũng không tăng không giảm. Bốn tĩnh lực cũng không tăng không giảm; bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng không tăng không giảm. Tám giải thoát cũng không tăng không giảm; tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười

biến xứ cũng không tăng không giảm. Không giải thoát môn cũng không tăng không giảm; vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng không tăng không giảm.

Cực hỷ địa cũng không tăng không giảm; Ly cầu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa cũng không tăng không giảm. Năm nhãn cũng không tăng không giảm, sáu thần thông cũng không tăng không giảm. Tam-ma-địa môn cũng không tăng không giảm, đà-la-ni môn cũng không tăng không giảm.

Phật mười lực cũng không tăng không giảm; bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng không tăng không giảm. Pháp vô vong thất cũng không tăng không giảm, tánh hằng trụ xả cũng không tăng không giảm. Nhất thiết trí cũng không tăng không giảm; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng không tăng không giảm.

Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo, chẳng tác nghĩ này: Ta đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa hoặc tăng hoặc giảm. Chẳng tác nghĩ này: Ta đối Tĩnh lự, Tinh tiến, An

nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa hoặc tăng hoặc giảm. Chỉ tác nghĩa này: Duy có danh tướng rằng là Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chỉ tác nghĩa này: Duy có danh tướng rằng là Tĩnh lự, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, đem bồ thí câu hành tác ý này và nương đây khởi tâm cùng tất cả căn lành, cùng các hữu tình bình đẳng chung có hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, như Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nhiệm mầu sâu thẳm mà khởi hồi hướng.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa, đem tịnh giới câu hành tác ý này và nương đây khởi tâm cùng căn lành, cùng các hữu tình bình đẳng chung có hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, như Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nhiệm mầu sâu thẳm mà khởi hồi hướng.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành An nhẫn Ba-la-mật-đa, đem an nhẫn câu hành tác ý này và nương đây khởi tâm cùng căn lành, cùng các hữu tình bình đẳng chung có hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, như Phật Vô thượng

**Chánh đẳng Bồ-đề nhiệm màu sâu thẳm mà khởi
hồi hướng.**

**Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành
Tinh tiến Ba-la-mật-đa, đem tinh tiến câu hành tác
ý này và nương đây khởi tâm cùng căn lành, cùng
các hữu tình bình đẳng chung có hồi hướng Vô
thượng Chánh đẳng Bồ-đề, như Phật Vô thượng
Chánh đẳng Bồ-đề nhiệm màu sâu thẳm mà khởi
hồi hướng.**

**Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành
Tĩnh lự Ba-la-mật-đa, đem tĩnh lự câu hành tác ý
này và nương đây khởi tâm cùng căn lành, cùng
các hữu tình bình đẳng chung có hồi hướng Vô
thượng Chánh đẳng Bồ-đề, như Phật Vô thượng
Chánh đẳng Bồ-đề nhiệm màu sâu thẳm mà khởi
hồi hướng.**

**Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành
Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đem bát-nhã câu hành tác ý
này và nương đây khởi tâm cùng căn lành, cùng
các hữu tình bình đẳng chung có hồi hướng Vô
thượng Chánh đẳng Bồ-đề, như Phật Vô thượng
Chánh đẳng Bồ-đề nhiệm màu sâu thẳm mà khởi
hồi hướng.**

**Do sức phương tiện khéo léo hồi hướng đây,
mới chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.**

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Phật nói: Thiện Hiện! Các pháp chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao gọi các pháp chơn như, mà nói các pháp chơn như đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật nói: Thiện Hiện! Các sắc chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; thọ tướng hành thức chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Nhãn xứ chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; nhĩ tử thiết thân ý xứ chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Sắc xứ chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Nhãn giới chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; nhĩ tử thiết thân ý giới chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Sắc giới chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; thanh hương vị xúc pháp giới chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Nhãn thức giới chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; nhĩ tử thiết thân ý thức

giới chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Nhãn xúc chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; nhĩ tỷ thiết thân ý xúc chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Địa giới chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; thủy hỏa phong không thức giới chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Tánh nhân duyên chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; tánh đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Vô minh chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bồ thí Ba-la-mật-đa chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Nội không chơn như, đấng gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; ngoại không, nội ngoại

không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cảnh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Chơn như chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bốn niệm trụ chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Khổ thánh đế chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; tập diệt đạo thánh đế chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Bốn tinh lục chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; bốn vô lượng, bốn vô sắc định chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Tám giải thoát chơn như, đây

gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Không giải thoát môn chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; vô tướng, vô nguyện giải thoát môn chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Cực hỷ địa chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; Ly cấu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Năm nhãn chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; sáu thần thông chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Tam-ma-địa môn chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; đà-la-ni môn chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Phật mười lực chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Pháp vô vong thất chơn như, đây gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề;

tánh hằng trụ xả chơn như, đầy gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Quả Dự lưu chơn như, đầy gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán chơn như, đầy gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Độc giác Bồ-đề chơn như, đầy gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Nhất thiết trí chơn như, đầy gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí chơn như, đầy gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Sanh tử chơn như, đầy gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; Niết-bàn chơn như, đầy gọi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Các pháp chơn như không tăng không giảm, nên chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng không tăng không giảm.

Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thường ưa an trụ các pháp chơn như, đều chẳng thấy pháp có tăng có giảm. Do nhân duyên đây, nghĩa chẳng khá nói không tăng không giảm. Bồ thí Ba-la-mật-đa cũng không tăng không giảm; Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng không tăng không giảm. Bốn niệm trụ cũng không tăng không

giảm; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi cũng không tăng không giảm.

Bốn tinh lự cũng không tăng không giảm; bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng không tăng không giảm. Tám giải thoát cũng không tăng không giảm; tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ cũng không tăng không giảm. Không giải thoát môn cũng không tăng không giảm; vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng không tăng không giảm.

Cực hỷ địa cũng không tăng không giảm; Ly cầu địa, Phát quang địa, Diệm huệ địa, Cực nan thắng địa, Hiện tiền địa, Viễn hành địa, Bất động địa, Thiện huệ địa, Pháp vân địa cũng không tăng không giảm. Năm nhãn cũng không tăng không giảm, sáu thần thông cũng không tăng không giảm. Tam-ma-địa môn cũng không tăng không giảm, đà-la-ni môn cũng không tăng không giảm.

Phật mười lực cũng không tăng không giảm; bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng không tăng không giảm. Pháp vô vong thất cũng không tăng không giảm, tánh hằng trụ xả cũng không tăng không giảm. Nhất thiết trí cũng không

tăng không giảm; đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng không tăng không giảm.

Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nương dựa không tăng không giảm, phương tiện tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, do đây làm cửa nhóm các công đức, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát nương dựa không tăng không giảm mới bèn tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, do đây làm cửa chứa nhóm tất cả công đức, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề ấy. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì dùng sơ tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề hay là dùng hậu tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu dùng sơ tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khi sơ tâm khởi lên thì hậu tâm chưa khởi, không có nghĩa hòa hợp. Nếu dùng hậu tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khi hậu tâm khởi lên thì tiền tâm đã diệt, không có nghĩa hòa hợp. Như vậy pháp tâm và tâm sở trước sau tìm gạn tới lui không có nghĩa hòa hợp, thì làm sao có thể chứa nhóm các căn lành được. Nếu các căn lành chẳng thể chứa nhóm, thì Bồ-tát làm sao chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật nói: Thiện Hiện! Ta vì người lược nói thí dụ, khiến kẻ có trí với nghĩa đã nói dễ được dễ hiểu. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Như khi đốt đèn, vì ngọn lửa ban đầu năng đốt cái tim hay là ngọn lửa sau năng đốt cái tim? Bạch Thế Tôn! Như ý tôi hiểu. Chẳng phải ngọn lửa ban đầu năng đốt tim, cũng chẳng rời ngọn lửa ban đầu năng đốt tim; chẳng phải ngọn lửa sau năng đốt tim, cũng chẳng rời ngọn lửa sau năng đốt tim. Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Cái tim bị đốt chẳng? Bạch Thế Tôn! Thế gian hiện thấy cái tim bị đốt thật. Phật nói: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như vậy, chẳng phải dùng sơ tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng rời sơ tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chẳng phải dùng hậu tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng rời hậu tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, mà các Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa viên mãn mười địa, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu học những gì là mười địa viên mãn chứng được Vô thượng Chánh

đẳng Bồ-đề? Phật nói: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa khiến cho viên mãn chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Cũng học Tịnh quán địa, Chủng tánh địa, Đệ bát địa, Kiến địa, Bạc địa, Ly dục địa, Dĩ biện địa, Độc giác địa, Bồ-tát địa, Như Lai địa khiến cho viên mãn chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối mười địa này ròng siêng tu học, khi được viên mãn, chẳng phải dùng sơ tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng rời sơ tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chẳng phải dùng hậu tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cũng chẳng rời hậu tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, mà các Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Duyên khởi như thế rất thẳm sâu, rất mâu nhiệm. Nghĩa là các Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng phải dùng sơ tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng phải rời sơ tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chẳng phải dùng hậu tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng phải rời hậu tâm chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, mà các Bồ-tát Ma-ha-tát vẫn chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu tâm đã diệt, sanh lại được chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu tâm đã sinh, có pháp diệt chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Tâm có pháp diệt, phi đương diệt chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Tâm trụ là như, tâm ấy là chơn như chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Tâm như chơn như mà trụ, hay như thật tế chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Chơn như, thật tế là thẳm sâu chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Tức chơn như là tâm chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Rời chơn như có tâm chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện

Thệ! Chẳng phải vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Tức tâm là chơn như chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Rời tâm có chơn như chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Chơn như thấy chơn như chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành như thế, là hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành như thế là hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành như thế là hành chỗ nào? Thiện Hiện đáp rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành như thế đều không chỗ hành. Sở dĩ vì sao? Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu không tâm hiện hành, không chỗ hiện hành. Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Vì trụ trong chơn như đều không hiện hành và chỗ hiện hành vậy.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa

thăm sâu là hành ở chỗ nào? Thiện Hiện đáp rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu hành ở trong thắng nghĩa đế, trong đây hiện hành và chỗ hiện hành đều vô sở hữu, vì năng lấy bị lấy chẳng thể được vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, hành trong thắng nghĩa đế, tuy chẳng lấy tướng mà hành tướng chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, hành trong thắng nghĩa đế vì hoại tướng chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy. Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, hành trong thắng nghĩa đế vì hoại tướng tướng chẳng? Thiện Hiện đáp rằng: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thệ! Chẳng phải vậy.

Phật bảo: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, vì sao chẳng hoại tướng, cũng chẳng hoại tướng tướng. Thiện Hiện đáp rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, chẳng tác

nghĩ này: Ta sẽ hoại tướng tướng. Cũng chẳng tác
nghĩ này: Ta sẽ hoại tướng và hoại tướng tướng.
Cũng chẳng tác nghĩ này: Ta sẽ hoại vô tướng và
hoại vô tướng tướng. Vì đôi tất cả chúng không
phân biệt vậy.

Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát này hành
Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, tuy năng như thế
lià các phân biệt, mà Phật mười lực, bốn vô sở úy,
bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười
tám pháp Phật bất cộng thấy, vô lượng thắng công
đức chưa được viên mãn nên chưa chứng Vô
thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bạch Thế Tôn! Bồ-tát
Ma-ha-tát này trọn nên phương tiện khéo léo mầu
nhiệm, do sức phương tiện khéo léo đây nên đôi tất
cả pháp chẳng lấy chẳng hoại. Vì có sao? Bạch
Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát này biết tất cả pháp tự
tướng không vậy. Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát
này trụ trong tất cả pháp tự tướng không, vì độ
các hữu tình vào ba tam-ma-địa, đại bi nguyện lực
dắt dẫn mạnh vậy, dùng ba định này thành thực
hữu tình. Phật nói: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy.
Như lời người vừa nói.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng:
Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát này vì sao vào ba
tam-ma-địa, thành thực hữu tình?

Phật nói: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ Không tam-ma-địa, thấy các hữu tình phần nhiều chấp ngã, đem sức phương tiện dạy khiến an trụ Không tam-ma-địa. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ Vô tướng tam-ma-địa, thấy các hữu tình phần nhiều hành tướng, đem sức phương tiện dạy khiến an trụ Vô tướng tam-ma-địa. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ Vô nguyện tam-ma-địa, thấy các hữu tình phần nhiều muốn vui, đem sức phương tiện dạy khiến an trụ Vô nguyện tam-ma-địa. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu như thế, vào ba tam-ma-địa để thành thực hữu tình.

Bấy giờ, cụ thọ Xá-lợi-tử hỏi cụ thọ Thiện Hiện rằng: Thưa ngài Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trong mộng vào ba tam-ma-địa này, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu có tăng ích chi chăng? Thiện Hiện đáp rằng: Ngài Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát ban ngày vào ba tam-ma-địa này, với Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu có tăng ích ấy, kia trong mộng vào cũng có tăng ích. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Vì ngày cùng trong mộng không sai khác vậy. Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát ngày hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đã gọi tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, Bồ-tát Ma-ha-tát này trong mộng hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng gọi

tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu. Ba tam-ma-địa đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng làm tăng ích, là cũng như vậy.

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát tác nghiệp trong mộng là có tăng ích, hoặc tổn giảm chăng? Phật nói hữu vi hư dối chẳng thật như mộng sở tác, làm sao nghiệp kia có tăng giảm được? Sở dĩ vì sao? Vì chẳng phải nghiệp sở tác ở trong mộng có được tăng ích hoặc tổn giảm, cần đến khi giác nhớ tưởng phân biệt cảnh sở tác trong mộng mới có tăng giảm. Thiện Hiện đáp rằng: Có những vụ ban ngày giết mạng người, ban đêm trong mộng nhớ tưởng phân biệt rất nổi sung sướng; hoặc lại có người trong mộng dứt mạng kẻ khác, đến khi thức giác rất sanh vui mừng. Hai nghiệp như thế, ý Ngài hiểu sao? Xá-lợi-tử nói: Không sở duyên sự hoặc nghĩ, hoặc nghiệp đều chẳng sanh được, cần có duyên sự thời nghĩ và nghiệp mới khởi. Nghĩ và nghiệp trong mộng duyên đâu mà sanh? Thiện Hiện đáp rằng: Như vậy, như vậy. Hoặc mộng, hoặc giác không sở duyên sự nghĩ và nghiệp chẳng sanh. Cần có sở duyên sự nghĩ nghiệp mới khởi. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Hoặc mộng, hoặc giác cần ở trong pháp kiến văn giác tri, có giác huệ chuyển, do đầy khởi nhiệm, hoặc lại khởi tịnh. Nếu không có các pháp

kiến văn giác tri, không có giác huệ chuyển, cũng không có nhiễm tịnh. Do đây nên biết hoặc mộng, hoặc giác, có sở duyên sự nghĩ nghiệp mới khởi, không có sở duyên sự nghĩ nghiệp chẳng sanh.

Khi ấy, Xá-lợi-tử hỏi Thiện Hiện rằng: Phật nói nghĩ nghiệp đều rời tự tánh, làm sao khá nói có sở duyên sự khởi? Thiện Hiện đáp rằng: Tuy các nghĩ, nghiệp và sở duyên sự tự tánh đều không, mà do tự tâm lấy tướng phân biệt nên nói nghĩ nghiệp có sở duyên sanh. Nếu không có sở duyên, nghĩ nghiệp chẳng khởi.

Bấy giờ, cụ thọ Xá-lợi-tử lại hỏi cụ thọ Thiện Hiện rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành bố thí, tịnh giới, an nhẫn, tinh tiến, tĩnh lực, bát-nhã trong mộng, đem căn lành đây cùng các hữu tình bình đẳng chung có hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì là thật hồi hướng Đại Bồ-đề chẳng? Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện bảo Xá-lợi-tử rằng: Ngài Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát nhận được ký Bất thối chuyển đã lâu, duy cách một đời nữa quyết định sẽ làm Phật, giỏi môn năng thù đáp tất cả lời nạn hỏi. Hiện tại hội này nên thỉnh thưa hỏi, bổ xứ Từ Tôn chắc chắn vì đáp.

Khi ấy, Xá-lợi-tử như lời Thiện Hiện cung kính thỉnh hỏi Từ Thị Bồ-tát. Khi ấy, Từ Thị Bồ-

tát bảo Xá-lợi-tử rằng: Sao gọi danh Từ Thị năng đáp? Vì sắc ư, hay vì thọ tướng hành thức ư? Vì sắc không ư, hay vì thọ tướng hành thức không ư? Vả sắc chẳng năng đáp, thọ tướng hành thức cũng chẳng năng đáp. Sắc không chẳng năng đáp, thọ tướng hành thức không cũng chẳng năng đáp. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Ta đều chẳng thấy có pháp năng đáp, có pháp sở đáp, chỗ đáp, thời đáp và do đây mà đáp cũng đều chẳng thấy. Ta đều chẳng thấy có pháp năng ký, có pháp sở ký, chỗ ký, thời ký và do đây mà ký cũng đều chẳng thấy. Vì tất cả pháp bản tánh đều không, đều vô sở hữu, không hai không riêng, gạn tìm rốt ráo chẳng thể được vậy.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại hỏi Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát rằng: Thừa như giả! Pháp mà Ngài đã thuyết là như sở chứng chẳng? Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát nói: Pháp Ta đã thuyết đó chẳng phải như sở chứng. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Vì pháp Ta sở chứng bất khả thuyết vậy.

Khi ấy, Xá-lợi-tử tác nghĩ này rằng: Từ Thị Bồ-tát trí huệ sâu rộng, tu tất cả chủng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã lâu viên mãn, mới đem vô sở đắc mà làm phương tiện, đối việc vừa hỏi năng đáp như thế.

Bấy giờ, Phật bảo Xá-lợi-tử rằng: Xá-lợi-tử! Nơi ý hiểu sao? Người do pháp ấy được quả A-la-hán, hay thấy pháp ấy khả thuyết chẳng? Xá-lợi-tử thưa: Bạch Thế Tôn! Chẳng phải vậy. Bạch Thiện Thế! Chẳng phải vậy. Phật nói: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, sở chứng các pháp cũng lại như vậy. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng tác nghĩ đây: “Ta do pháp này sẽ được nhận ký, ta do pháp này hiện được nhận ký, ta do pháp này đã được nhận ký”. Chẳng tác nghĩ này: “Ta do pháp đây sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề”. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu chẳng sanh do dự rằng: “Ta đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề là được hay chẳng được”. Chỉ nên tác nghĩ này: “Ta đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết định sẽ chứng được”. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, nghe pháp sâu thẳm nơi tâm chẳng kinh, chẳng hãi, chẳng sợ với được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; cũng chẳng sợ hãi, quyết định tự biết ta sẽ chứng được sở cầu là Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

HỘI THỨ NHẤT

Phẩm

NGUYỄN HẠNH

Thứ 51 - 1

Bấy giờ, Phật bảo cụ thọ Thiện Hiện rằng: Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình bị đói khát ép ngặt, áo mặc rách rưới, đồ nằm thiếu thốn. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc ấy rồi, tác suy nghĩ đây: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình như thế, khiến rời xan tham không bị thiếu thốn”. Đã suy nghĩ rồi tác lời nguyện này: “Ta phải tin siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta, được các loại hữu tình không thiếu thốn của cải như thế. Như trời Bốn thiên vương chúng, trời Ba mươi ba, trời Dạ-ma, trời Đô-sử-đa, trời Lạc biến hóa, trời Tha hóa tự tại thọ dụng đầy đủ các thứ đồ vui thượng diệu, chúng sanh trong cõi Phật ta cũng khiến thọ dụng đầy đủ các thứ đồ vui thượng diệu”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do Bồ thí Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình phiền não bùng mạnh, sát hại lẫn nhau, hành chẳng cho mà lấy, tác hạnh dục tà, nói lời dối gạt, hiện thuyết thô ác, phát hiện chia rẽ, thốt lời tạp uế, phát khởi các thứ tham giận, tà kiến. Do nhân duyên đây, chết yểu nhiều bệnh, nhan dung tiêu tụy, không có oai đức; của cải thiếu thốn, sanh nhà hạ tiện, thể xấu hình tàn, thân mình hôi hám; nói ra lời gì người chẳng tin chịu, lời lẽ thô bạo, dòng họ bạn bè trái bỏ, hễ trình bày điều chi thấy đều quê tục; xan tham, ganh ghét, ác kiến phùng phục, chê bai Chánh pháp, hủy nhục Hiền Thánh. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát thấy việc đây rồi tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình như thế, khiến nó xa lìa các quả ác nghiệp”. Đã suy nghĩ rồi tác lời nguyện này: “Ta phải tin siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta, được các loại hữu tình không có nhiều quả ác nghiệp như thế, tất cả hữu tình đều hành thập thiện, hưởng thắng diệu quả, báo trường thọ thấy”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do Tịnh giới Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành An nhẫn Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình giận dữ hủy mạ lăng nhục lẫn nhau, dao gậy ngói đá, quyền côn, khối thủy tàn hại cùng nhau cho đến mất mạng, một lòng chẳng xả. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình như thế, khiến nó xa lìa các ác như thế”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện đây: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành An nhẫn Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta, được các hữu tình không có phiền não ác nghiệp như thế. Tất cả hữu tình xoay quanh xem nhau như cha như mẹ, như anh như em, như chị như em, như nam tử như nữ nhi, như bạn bè như thân thuộc, từ tâm nhìn nhau, thay nhau làm nhiều ích”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do An nhẫn Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Tinh tiến Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình lười nhác biếng trễ, chẳng siêng tinh tiến, nói bỏ Tam thừa, cũng chẳng năng tu nghiệp lành người trời. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc

đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình như thế, khiến nó xa lìa lười nhác biếng trễ”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành Tinh tiến Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta, được các loại hữu tình không có lười nhác biếng trễ như thế, tất cả hữu tình tinh tiến dũng mãnh, siêng tu đường lành và nhân Tam thừa, sanh trong trời người, mau chóng giải thoát”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do Tinh tiến Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Tĩnh lự Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình tham dục, giận dữ, mờ mịt, ngủ mê, rọ rạy, ác tác, nghi che bao phủ, mất chánh niệm, buông lung, đôi bốn tĩnh lự và bốn vô lượng, bốn vô sắc định hãy chẳng năng tu, huống là năng tu được định xuất thế gian. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình như thế, khiến nó xa lìa các che, tản, động”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành Tĩnh lự Ba-la-mật-đa, thành thực

hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta, được các loại hữu tình không có đủ che, tản, động như thế. Tất cả hữu tình tự tại đạo xuất các tính lự, vô lượng, vô sắc định thấy”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do Tính lự Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình ngu si, ác huệ, dối chánh kiến thế, xuất thế đều mất, bác không thiện ác nghiệp và nghiệp quả, chấp đoạn chấp thường, chấp nhất chấp dị, câu bất câu thấy lắm thứ tà pháp. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình như thế, khiến nó xa lìa ác kiến tà chấp”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta được các loại hữu tình không có ác huệ, tà chấp như thế. Tất cả hữu tình trọn nên chánh kiến các món diệu huệ, đầy đủ ba minh”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do

Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình ba nhóm sai khác: Một là nhóm tà định, hai là nhóm chánh định, ba là nhóm bất định. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao phương tiện cứu giúp các loại hữu tình đây, khiến nó bỏ nhóm tà định và bất định”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành sáu Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta, được các loại hữu tình không có nhóm tà định và bất định, cũng không có danh tiếng ba nhóm như thế, tất cả hữu tình đều nhóm chánh định”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do sáu Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình đọa ba ác thú: Một là địa ngục, hai là bàng sanh, ba là quỷ giới. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao

cứu giúp các loại hữu tình như thế, khiến nó lìa hẳn khổ ba ác thú”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh tiến chẳng đoái thân mạng, tu hành sáu Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta được không có địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, cũng không có danh ba ác thú như thế. Tất cả hữu tình đều thuộc thiện thú”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do sáu Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình do ác nghiệp chướng, chỗ ở đại địa cao thấp chẳng bằng, gò, đồi, khe, hầm, cỏ dại, cây trụi, chông gai nhọn độc, bất tịnh đầy rẫy. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình như thế, khiến nó dứt hẳn các ác nghiệp chướng, nơi chỗ nương ở đất bằng như lòng bàn tay, không có các thứ cỏ nhót gốc trụi thảy”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành sáu Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Trong cõi Phật ta, được không có các tạp uế nghiệp cảm ra đại địa như thế. Chỗ ở hữu tình đất đai bằng phẳng, vườn rừng ao suối, các thứ hoa hương đẹp lẫn lộn trang nghiêm, rất nên yêu mến vui vẻ”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do sáu Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình vì phước đức mỏng nên chỗ ở đại địa không các ngọc báu, duy có các thứ đất đá sành sỏi. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình tội nhiều phước ít như thế, khiến chỗ ở dồi dào của báu”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành sáu Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta không có các loài hữu tình tội nhiều phước ít như thế, nơi nơi đều có vàng bạc, phệ lưu ly, trân kỳ quý lạ trải khắp đất đai, hữu tình thọ dụng mà không nhiễm dấm”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do sáu Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình phạm chỗ nhiếp thọ sanh nhiều tham đắm, khởi các ác sự. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao cứu giúp các loại hữu tình do ác nhiếp thọ như thế, khiến nó dứt hẳn ác nghiệp tham đắm”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành sáu Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta được các loại hữu tình không có điều ác nhiếp thọ như thế. Tất cả hữu tình đối sắc cùng cảnh đều không nhiếp thọ, chẳng sanh tham đắm”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do sáu Ba-la-mật-đa đây mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình có bốn chủng sắc loại quý tiện sai khác: Một là Sát-đế-lợi, hai là Bà-la-môn, ba là Phệ-xá, bốn là Thủ-đà-la. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao phương tiện cứu giúp các loại hữu tình, khiến nó không bốn chủng sắc loại quý tiện sai khác như thế”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh

siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành sáu Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta được tất cả hữu tình không bốn chủng sắc loại sai khác, đồng một sắc loại đều rất tôn quý, người người nhiếp thọ”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do sáu Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình có hạ trung thượng gia tộc sai khác. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao phương tiện cứu giúp các loại hữu tình, khiến không còn hạ trung thượng gia tộc sai khác như thế”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành sáu Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta được không có hạ trung thượng gia tộc sai khác như thế, tất cả hữu tình đều đồng thượng phẩm”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do sáu Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu đủ sáu Ba-la-mật-đa, thấy các hữu tình đẹp đẽ, xấu xí, hình sắc sai khác. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc đây rồi, tác suy nghĩ này: “Ta phải làm sao phương tiện cứu giúp các loại hữu tình, khiến không còn hình sắc sai khác như thế”. Đã suy nghĩ rồi, tác lời nguyện này: “Ta phải tinh siêng chẳng đoái thân mạng, tu hành sáu Ba-la-mật-đa, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, khiến cho chóng mau viên mãn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta, được các loại hữu tình không có hình sắc sai khác như thế. Tất cả hữu tình đều sắc chơn kim đoan nghiêm thù diệu, được chúng ưa thấy, trọn nên đệ nhất viên mãn tịnh sắc”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do sáu Ba-la-mật-đa đây, mau được viên mãn, gần gũi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

--- o0o ---